

29. ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КРАЇНАХ ЄС

Я.Е. Розіна

Національний університет харчових технологій

Прагнення України стати членом Європейського союзу обумовлює необхідність вивчення та врахування досвіду регулювання підприємництва в країнах, соціально-економічний розвиток яких є сталим та високим.

Так, у країнах ЄС історично державне регулювання прогресувало від повної його індиферентності до сьогоденної ситуації безпосереднього регулювання

економіки та підприємницької діяльності, яке включає ряд наступних моментів. Важливим елементом регулювання в країнах ЄС є система державного прогнозування, програмування та коротко- і середньострокового планування. У Франції держава займається індикативним плануванням, а визначений об'єм державної власності та її участь у фінансовій сфері залишається важливим аспектом його ефективності. Шведська модель планування розвитку передбачає поєднання інтересів монополій, профспілок, уряду і планових комісій у ленах в процесі програмування розвитку національної економіки. У Голландії короткострокове планування розвитку виступає у вигляді комбінації державних бюджетів, щорічних поточних програм і економічного прогнозування. При чому під час планування уряд впливає на економіку шляхом поширення інформації для приватного сектора, що допомагає останнім скоординувати свої дії. Після вступу Бельгії до ЄС економічна політика держави доповнилась такими важелями регулювання як: державні гарантії та кредити, інвестиційні стимули і податкові пільги, а також почала застосовуватися система державного планування розвитку економіки.

Одним із дієвих засобів стимулювання розвитку підприємницького сектору в країнах ЄС є податкова політика держави. Так, у Великобританії індивідуальні фірми не зобов'язані проходити державну реєстрацію, а сплата податків здійснюється на підставі декларування індивідуальних доходів членів фірми. І навіть якщо фірма зареєструвалася в державних органах, то податки сплачуються тільки після того, як фірма почала активно працювати на ринку та знайшла своїх споживачів. Загалом, величина та кількість податків, які сплачують малі підприємства, менші, а процедура оподаткування значно простіша, ніж для великих підприємств. Крім цього використовується також прогресивне оподаткування прибутків корпорацій: ставки податків для корпорацій з меншими доходами менші, ніж для корпорацій з великими доходами. Таким чином, держава заохочує створення малих підприємств та всьляко підтримує їх діяльність, застосовуючи пільгові умови оподаткування.

Механізм податкових пільг широко використовується і у Франції. За його допомогою держава сприяє прискоренню науково-технічному прогресу, розширенню експорту тощо. Так, існують пільги для новоутворених акціонерних товариств (протягом перших двох років — не сплачується податок, на третій рік оподатковується 25 % їхнього прибутку, на четвертий — 50 %, на п'ятий — 75 %, починаючи із шостого року — 100 % прибутку), а також застосовується податковий кредит для підприємств, які проводять підготовку кадрів, тощо.

У цілому, система податкового стимулювання розвитку підприємництва в економічно розвинених країнах включає різні податкові пільги: амортизаційні, пільги щодо стимулювання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, пільги щодо формування резервних фондів, податкові кредити тощо.

Розглядаючи досвід державного регулювання підприємництва в країнах ЄС, важливо підкреслити, що концепція підтримки малого та середнього бізнесу в них є чіткою та зрозумілою. Вона враховує національні та загальноєвропейські інтереси, включає цілі та принципи такої політики, має механізми та організаційні структури її реалізації. Основними напрямками державної підтримки малого та середнього підприємництва в країнах ЄС є формування інфраструктури підтримки і розвитку підприємництва, встановлення системи пільг і прозорої системи оподаткування, наявність фінансово-кредитної підтримки та співробітництва з великими підприємствами, тощо.

Означене зумовлює необхідність перегляду створеної вітчизняної системи державного регулювання підприємництва, перетворюючи її на важливий фактор підтримки розвитку підприємницької активності з метою забезпечення економічного зростання.

Науковий керівник: Т.В. Швед.